

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[234-2012/VUK-1- . . .]--1184

05/08/2013

Konu : Döviz ve Kıymetli Maden Alım/Satım
Belgesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; 379 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 2006-32/32 No'lu tebliğ kapsamında döviz büfelerinin altın ticareti yapabilmesine ilişkin düzenlemenin bulunduğu, söz konusu yetkiye istinaden kurumunuzca günlük olarak muhtelif müşterilerden 8 ayar, 14 ayar, 18 ayar veya 22 ayarlardan mamul olan, yüzük, küpe, kolye, bilezik ve benzeri altınları tartmak suretiyle külçe olarak almak istediğiniz, yine muhtelif kişilerden aldığınız altınları hurda halinde ...ya irsaliye eşliğinde gönderip işletmek suretiyle çeyrek, yarım, tam veya gramlık altınlar gibi tane biçimine getirterek yine irsaliye eşliğinde geri almak istediğiniz; kuyumculardan, bankalardan, finans kurumlarından, döviz büfelerinden veya darphaneden aldığınız tane veya plaka halindeki altınlardan dolayı fatura veya döviz ve kıymetli maden satım belgesi aldığınız, döviz büfesi olarak ruhsat alıp kiraladığınız mekanın geniş olması sebebi ile ortaklarınızdan birinin kendi şahsı adına mülk sahibi ile ayrı bir kira kontratı yapıp ayrı bir vergi mükellefiyeti tesis ettirerek bir bölümünde kuyumculuk yapmak istediği, ... yılı ... ayında devir ile satın aldınız döviz büfesi perakende tane altın satışından dolayı KDV mükellefiyeti tesis ettirerek yazar kasa aldığınız, döviz büfesi olmanız sebebiyle belge düzeni bakımından "döviz ve kıymetli maden alım satım belgesi" kullandığınız ve bu belgeleri bilgisayardan kestiğiniz, döviz alış satışlarının belgelendirilmesi sırasında 3.000 USD ve eş değeri üstündeki miktarlar için alıcı ve satıcının kimlik bilgilerine dair belge istemek ve bordroya asgari bilgileri yazma mecburiyetinizin olduğu belirtilerek;

-Vergi mükellefi olmayan vatandaşlardan altın alınması ile, bankalardan, döviz büfelerinden, kuyumculardan veya darphaneden satın almış olmanızın belge düzeni açısından bir fark olup olmadığı;

-Hurda ve külçe altın olarak "döviz ve altın alım bordrosu" düzenlemek suretiyle alım yapılmasının mevzuata uygun olup olmadığı ile gider pusulası kullanma mecburiyetinizin olup olmadığı,

-Tane altın haline getirdiğiniz altınları stok hesabına işletip vitrininize koyarak tane veya gramlar biçiminde müşterilerinize satmak istemeniz halinde bu usulün mevzuata uygun olup olmadığı,

-Fatura veya döviz ve kıymetli maden satım belgeli alışlarınız için satıcıların verdikleri belgeler dışında kurumunuzca ayrıca döviz ve kıymetli maden alım belgesi düzenlemeniz gerekip gerekmediği;

-Döviz büfesi olarak ruhsat alıp kiraladığınız işyeri içerisinde ortaklarınızdan birinin kuyumculuk faaliyeti yapmak üzere şahsı adına kira kontratı yaparak ayrı bir mükellefiyet tesisinin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar ve vergi mevzuatı açısından bir sakıncasının olup olmadığı,

-Tüm alış ve satışlarınız için herhangi bir sınır söz konusu olmaksızın bilgisayardan döviz ve kıymetli maden alım satım belgesi düzenlemenizin yeterli olup olmadığı, dolayısıyla yazar kasa kullanmaktan muaf olmanızın mümkün olup olmadığı,

-2006-32/32 numaralı Tebliğ kapsamında ticaretine izin verilen altın alım ve satımında, alıcı ve satıcıdan ibraz etmesini isteyeceğiniz miktar konusunda bir sınırlamanın olup olmadığı

hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "İspat Edici Kağıtlar" başlıklı 227 nci maddesinin birinci fıkrasında; "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükmüne yer verilmiştir.

Mezkur Kanunun 234 üncü maddesinde; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin:

.....

3. Vergiden muaf esnafa;

.....

Yaptırdıkları işler veya onlardan aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Bu belge, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zati eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edilir." hükmü mevcuttur.

3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun ile; perakende ticaretle uğraşan veya hizmet ifa eden birinci ve ikinci sınıf tüccarlara 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre fatura verme mecburiyetinde olmadıkları satışlarının belgelendirilmesi için ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti getirilmiştir.

Öte yandan, Vergi Usul Kanununun Mükerrer 257 nci maddesinin verdiği yetkiye istinaden 379 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara İlişkin 2006-32/32 No.lu Tebliğ ile kendilerine kıymetli maden alım/satım yapma yetkisi verilen yetkili müesseselere, 1/3/2008 tarihinden geçerli olmak üzere, kıymetli maden alımında "Kıymetli Maden Alım Belgesi", satımında da "Kıymetli Maden Satım Belgesi" düzenleme zorunluluğu getirilmiş ve bu belgelerin Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmesi gereken belgeler kapsamına alınması uygun görülmüştür.

385 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de, mükelleflerin faaliyetlerini aksatmadan yürütmelerini sağlamak ve uygulamayı kolaylaştırmak amacıyla, 01/09/2008 tarihinden itibaren isteyen mükellefler tarafından döviz ve kıymetli maden alımında "Döviz ve Kıymetli Maden Alım Belgesi", satımında da "Döviz ve Kıymetli Maden Satım Belgesi" adı altında tek belge olarak düzenlenmesi imkanı getirilmiş, mükelleflerin faaliyetleriyle ilgili olarak 1/9/2008 tarihinden itibaren "Döviz ve Kıymetli Maden Alım/Satım Belgesi" düzenlemelerinin yanı sıra, bundan böyle döviz alım/satım belgesi ve kıymetli maden alım/satım belgesini ayrı ayrı da düzenleyebilecekleri belirtilmiştir.

Diğer taraftan; anılan Kanunun 156 ncı maddesinde ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yer olarak tanımlanmıştır.

Buna göre;

- Altının vergi mükellefi olmayan vatandaşlardan alınması ile bankalardan, döviz büfelerinden, kuyumculardan veya darphaneden satın alınması halinde kurumunuzca "Döviz ve Kıymetli Maden Alım Belgesi" veya "Kıymetli Maden Alım Belgesi" düzenlenmesi gerekmektedir.

- Hurda ve külçe altın olarak yapacak olduğunuz kıymetli maden alımlarınızda yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda "Döviz ve Kıymetli maden Alım Belgesi" veya "Kıymetli Maden Alım Belgesi" düzenlenmesi kaydıyla ayrıca gider pusulası düzenleme mecburiyetiniz bulunmamaktadır.

- Tane haline getirdiğiniz altınların stok hesabına alınarak tane veya gramlar biçiminde müşterilerinize satılması hususunda Vergi Usul Kanunu uyarınca herhangi bir sakınca bulunmamakta olup, konunun kambiyo mevzuatı açısından Hazine Müsteşarlığına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

- Satın aldığınız kıymetli madenler için satıcıların verdikleri belgeler dışında kurumunuzca da "Döviz ve Kıymetli Maden Alım Belgesi" veya "Kıymetli Maden Alım Belgesi" düzenlenmesi gerekmektedir.

- Vergi mevzuatında herhangi bir iş yerinde birden fazla mükellefin faaliyet göstermelerini engelleyici bir hükümün yer almaması sebebiyle mükellefiyet tesisini engelleyici bir unsur bulunmamakta olup, konunun yetkili müesseseler ile ilgili mevzuat bakımından Hazine Müsteşarlığına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

- Döviz ve kıymetli maden alımında/satımında 379 ve 385 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde açıklanan usul ve esaslar çerçevesinde "Kıymetli Maden Alım/Satım Belgesi" veya "Döviz ve Kıymetli Maden Alım/Satım Belgesi", düzenlenecek olması nedeniyle, ödeme kaydedici cihaz kullanımını gerektirecek başkaca bir faaliyetinizin bulunmaması kaydıyla, ödeme kaydedici cihaz kullanmanıza gerek bulunmamaktadır.

- 2006-32/32 numaralı tebliğ kapsamında ticaretine izin verilen altın alım ve satımında, alıcı ve satıcıdan ibraz etmesini isteyeceğiniz miktar konusunda bir sınırlamanın olup olmadığı hususu da Başkanlığımız görev alanına dâhil olmadığından Hazine Müsteşarlığına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.